

Plk. Otakar Foltýn: Cokoliv, co je radikální, je v rozporu se zájmy České republiky

CZ czdefence.cz/clanek/otakar-foltyn-cokoliv-co-je-radikalni-je-v-rozporu-se-zajmy-ceske-republiky

19. 08. 2024 kategorie: CZ DIALOGY

Jedním z nejčastějších témat poslední doby je nastavování strategické komunikace (StratCom) státu. Pro současnou vládu jde o třetí pokus. Na začátku července se funkce koordinátora strategické komunikace Úřadu vlády ČR na půl roku ujal plk. Otakar Foltýn, který již před uvedením do funkce svým výkladem na téma strategické komunikace začal u veřejnosti budit vášně. Pro jedny se vydal správným směrem, pro druhé je jednoduše cenzorem. Strategická komunikace státu přitom není ničím novým a úspěšně ji využívá řada evropských zemí. Česká republika je v tomto ohledu na začátku, a je tedy jasné, že nastavení StratComu ČR bude dlouhodobý proces. Právě ohledně definice, významu či úskalí strategické komunikace jsme si do dalšího dílu našeho pořadu CZ DIALOGY pozvali plukovníka Otakara Foltýna.

Watch Video At: <https://youtu.be/1gS7vzqTuuE>

Video: Rozhovor s vládním koordinátorem strategické komunikace plk. Otakarem Foltýnem. / CZ DEFENCE

Sám Otakar Foltýn si uvědomuje, že za půl roku se toho v čemkoliv, co je strategické, moc stihnout nedá. „Nicméně musíme to zkusit. Je pravda, že před dvěma a půl lety byl navržen robustní státní StratCom britského typu, opravdu hodně motivovaný tým, co mají ve Velké Británii. Neprošlo to a teď holt začínáme se strašlivým zpožděním, to je pravda. Na druhou stranu nikdy není pozdě,“ říká na úvod rozhovoru vládní koordinátor strategické komunikace a dodává, že první výsledky práce svého týmu plánuje na 21. srpen. „Pochopitelně se nebude jednat jenom o výročí, ale primární základ musí být hodnotová komunikace. To, co jsme tady třicet let nedělali a zanedbali,“ doplňuje Foltýn.

Psali jsme: David Koláček: Česká armáda dnes jednoznačně navazuje na tradice prvorepublikové armády

Pokud bychom chtěli získat definici strategické komunikace, podle Otakara Foltýna jde o synchronizaci aktivit, činů a samotné komunikace hlavních státních institucí. A co to znamená v praxi? „To úplně nejjednodušší vysvětlení je, že musíte do souladu uvádět slova a činy. Je velmi nežádoucí, aby stát, a zejména exekutivní moc, dělal něco jiného, než prezentuje veřejně. Což se zdaleka nejenom u nás občas děje a je to opravdu nežádoucí. Stát musí komunikovat srozumitelně, autenticky, pochopitelně, pravdivě, ale zároveň takovou formou, která se prosadí v prostředí moderních informačních médií, zejména sociálních sítí. A abych to úplně zjednodušil. Třicet let jsme občanům nevysvětlovali, co je na České republice tak důležité, že to stojí za obranu, že to stojí za to, aby se občané postavili za svůj stát, aby měli rádi svůj stát. Mysleli jsme si, že to tak nějak přijde svobodou samo,“ říká vládní koordinátor strategické komunikace a dodává, že to však takto nefunguje.

Podle Foltýna stát, který svým občanům nevysvětlí, proč ho má smysl hájit a proč má smysl být hrdým občanem svého státu, nemůže čekat, že to lidé budou dělat sami od sebe. „Pokud se podíváte na článek 17 Listiny základních práv a svobod, tak ten článek nejenomže zakazuje cenzuru, ale on taky v odstavci 5 nařizuje státu, že musí se svými občany komunikovat. A to je přesně to, co budeme dělat,“ plánuje Otakar Foltýn.

A nejde samozřejmě jen o obsah, ale také o formu. Podle vládního koordinátora je ideálním způsobem dlouhodobá, pokud možno smířlivá a klidná komunikace tak, jak je tomu například ve Velké Británii nebo Finsku. „V obou dvou případech na tom pracovali desítky let a mají na to v případě Velké Británie tisíce, v případě Finska stovky lidí – přímo pod vládou. To je u nás nespílitelný sen. Navíc, jak říkám, máme zpoždění. To znamená, tady ta komunikace musí být o něco silnější a výraznější a nebojím se říct, že občas provokativně vyšší. To, co říkám já, není moc rozdílné od toho, co říkají třeba finští politici nebo finští úředníci. Ale velmi často používám silnější rétoriku. Jednak proto, že je mi to vlastní a jednak proto, že to je způsob, jak na to upozornit. Věřte mi, že mi nedělá radost hádat se s proruskými weby a nechat na sebe lít lži. Ale bohužel je to součást té práce,“ vysvětluje vládní koordinátor strategické komunikace Otakar Foltýn.

Základem fungování všeho jsou samozřejmě schopní lidé, takže i případě efektivní strategické komunikace musí existovat kvalitní tým. Podle Foltýna se jedná o dobrý mix třinácti lidí z různých oborů. „Zprvė nabídku dostali všichni bývalí příslušníci oddělení StratComu, kteří na vládě fungovali i předtím a doplněni byli odborníky z veřejné správy, ale i z civilu. Takže třeba rezonovalo jméno Dodo Dobříka, což je, myslím si, vynikající odborník v oblasti kreativy. Vaši diváci ho můžou znát z iniciativy Dárek pro Putina. Šéf analytiky je pak třeba bývalý policista, který je podle mě skvělý manažer. Myslím si, že lidi mám dobrý,“ pochvaluje si Foltýn.

Psali jsme: Zbyněk Pavlačík: Naše bezpečnost
opravdu není samozřejmost

**Foto: Základem efektivní strategické komunikace je kvalitní tým. |
Shutterstock**

Kritici strategické komunikace poukazují na plíživé nastartování cenzury v České republice. Podle plukovníka Foltýna je použití slova cenzura v českém prostředí absurdní. „Prostě už tím zmiňovaným článkem 17 Listiny základních práv a svobod, cenzura je v období míru státu zakázána. Stát nesmí cenzurovat. Můžete říkat, psát, publikovat, co chcete a stát vám nemůže udělat vůbec nic. Takže je opravdu humorné, že ačkoliv stát už z ústavních pravidel nemůže cenzuru v žádném případě dělat, tak jsme napadáni, že budeme dělat cenzuru a těm, kteří nás napadají, vůbec není divné, že nás napadají často velmi vulgárně, velmi sprostě lžou, protože tady žádná cenzura není a přesto se jim nic nestane,“ říká Foltýn. To je podle něj jasný důkaz, že tu máme absolutní svobodu projevu, jaká je vůbec možná. Podle něj se ani cenzuru v tomto státě nikdo dělat nechystá. „A mimochodem, i kdyby stokrát chtěl, tak ani nemůže. Nejsou na to žádné prostředky. Není způsob, jak tady cenzuru dělat,

není na to žádný mechanismus. A samotný fakt, že se vůbec tady někdo obviňuje z cenzury, je absurdní. A mimochodem, velká část těchto sdělení plyne z proruských webů,“ doplňuje Foltýn.

Základem strategické spolupráce je její apolitičnost. Je však otázka, zda je v současné době tento přístup vůbec reálný. Právě z důvodu apolitičnosti trval Otakar Foltýn na tom, aby tento nový odbor působil ve struktuře Úřadu vlády, aby politické výměny vlád neměly na chod jeho týmu vliv. „Když jsem použil příklad Finska, tak ve Finsku se vyměnila vláda pravicová, přišla levicová. Nepochybně budou mít nějaké změny v sociální politice, ale rozhodně se vůbec nijak nezmění a nezmění například přístup k Rusku. To znamená v těch základních hodnotových věcech je tam shoda napříč politickým spektrem, a ta by měla být i u nás. To znamená i v zájmu opozice je, aby fungovala státní správa, protože jsme v demokracii a v demokracii platí železný zákon, že opozice jednou přijde k moci. A tím pádem u opozice, která se dostane k moci, by měl být zájem na tom, aby převzala funkční státní správu, včetně fungující strategické komunikace,“ vysvětluje Foltýn. Domácím problémem však je, zda je to reálná ambice.

„V ideálním případě byste neměli na jakémkoliv mém vyjádření poznat, jaká je má osobní politická preference. A tvrdím, že to nepoznáte. Pokud se podíváte na jakékoliv veřejné vystoupení, tak nemůžete říct, že bych kdykoliv jedním slovem vyjádřil nějaké své sympatie vůči jakémukoliv politickému subjektu. To, co poznáte, jsou nesympatie vůči radikalismu, a to jakémukoliv, ať už levicovému nebo pravicovému. Cokoliv, co je radikální, je v rozporu se zájmy České republiky. A to samozřejmě napadat budu, ale rozhodně nebudu vystupovat ve prospěch jakéhokoliv politického subjektu. To není má práce a ani by to neměla být má práce,“ vysvětluje svůj postoj Otakar Foltýn.

Mandát Otakara Foltýna by měl trvat šest měsíců, tedy do konce tohoto roku. Zajímalo nás, jaké úkoly lze v tomto relativně krátkém období zahájit, zdali lze nějaké dokončit a co pak bude pro Otakara

Foltýna výsledkem dobře odvedené práce. „Z těch věcí, které si představuju, že by se do půl roku daly stihnout, je na prvním místě dostat základní hodnotová témata do veřejného povědomí. To znamená, řekl jsem už na začátku, na co bychom my Češi měli být hrdí, a proč bychom měli být schopni se zastat, případně bránit svůj stát. Jsou to základní hodnoty, jako je svoboda, důstojnost, spravedlnost nebo tolerance. A to jsou všechno věci, které máme v preambuli ústavy, ať už přímo nebo nepřímo. Ve srovnání s jakýmkoliv předchozím historickým obdobím máme nejvyšší svobodu projevu. Máme právní stát – sice občas s věcmi, které se mi nemusí líbit, ale pořád funguje jako právní stát. Jednoznačně tu máme vysokou míru svobody a jednoznačně tu máme demokracii, což se dokonale ukazuje na tom, že se nám střídají vládní a opoziční strany a neustále si vyměňují moc podle toho, jak dopadnou volby,“ definuje Foltýn. Podle něj se jedná o věci, které však musíme vysvětlit, že nejsou samozřejmé a rozhodně nejsou konstantní. Jako příklad mohou sloužit některé státy, kde zvítězily autoritativní čili velmi často radikální politické subjekty. Také v Evropské unii jsou podle Foltýna státy, kde se, řekněme, od demokracie s vysokou mírou svobody posunuly k řízené demokracii, jak tomu říkají, nebo k autoritativnímu způsobu vlády, což bychom podle Otakara Foltýna neměli chtít.

Pokud se podíváme na současný systém strategické komunikace resortu obrany a Armády České republiky, je potřeba říct, že resort obrany je vidět výrazně více než jiné resorty. „Obrana, zejména v případě Armády České republiky, je vidět, že má velmi jasnou komunikační strategii a že se jí drží. Pokud se dlouhodobě podíváte na to, co armáda komunikuje, tak je zjevné, že čtyři nebo pět základních linií, které si armáda stanovila, tak dlouhodobě drží, jede v nich a zároveň používá i moderní přístupy, máme například první českou armádní influencerku a podobně,“ hodnotí Foltýn. Podle něj jde o trend, jaký používají západní státy. A je to i cesta, jak se třeba přiblížit mladým lidem, kteří komunikaci státu z mnoha důvodů moc nesledují a pokud ano, tak více na sociálních médiích než

na mainstreamových. Z tohoto pohledu naše armáda jak grafikou, tak držením své strategie, kterou řekla na začátku i používáním moderních přístupů, každopádně patří k tomu lepšímu.

Foto: V tomto díle našeho diskusního pořadu CZ DIALOGY jsme si povídali s vládním koordinátorem strategické komunikace plk. Otakarem Foltýnem. | Jan Juřica / CZ DEFENCE

Právě v rámci komunikace pak vyvstává otázka, zdali voják nebo voják v aktivní záloze má právo komunikovat své osobní názory na sociálních sítích, které třeba nejsou úplně v souladu s rétorikou resortu obrany nebo armády. „Tady využiju to, že jsem v civilu právník, takže vám řeknu právní odpověď. Ano, má. Zákon je v tomto případě poměrně jasný. To znamená, vojáci mají omezenou svobodu projevu, pakliže jsou v uniformě a v aktivní službě. To znamená, kdybych tady teď seděl v uniformě a zjevně v pracovní době nebo v době výkonu služby, abych byl přesný, tak pochopitelně nemůžu prezentovat své názory. Respektive musel bych říct, v tento okamžik prezentuji své vlastní názory, nikoliv názory ozbrojených sil, což je to, co vyžaduje rozkaz ministra obrany,“ definuje komunikaci Foltýn. Z tohoto pohledu vojáci mají omezenou svobodu projevu. V době výkonu služby prostě nemohou říkat, co chtějí. „V době

osobního volna, to znamená, že nejsem v uniformě, mám volno, tak pakliže řeknu, že mluvím sám za sebe, tak mám svobodu projevu. Na druhou stranu i tam platí, řekněme, etické omezení. To znamená, jak jsem třeba už říkal, voják zákonem nemá mimo službu zakázáno projevit sympatie k nějakému politickému subjektu. Já osobně si myslím, že to vojákům nesluší, takže já to nedělám a byl bych rád, aby toto etické omezení měli i ostatní vojáci,“ říká ke svobodě projevu vojáka vládní koordinátor strategické komunikace a dodává, že armáda má být nadstranická, a z principu věci nemůže být úplně apolitická, protože je součástí nějakého politického prostředí. Každopádně má být nadstranická. „U tak cenné komodity nebo hodnoty, jako je svoboda projevu, ji nelze úplně omezit ve státě nikomu, tedy ani vojákům. A to, že velmi často, i v dobré vůli, nějaký voják v 11 hodin večer něco plácne poté, co si dal tři piva nebo se pohádal s manželkou – ano, to je cena za to, že tu svobodu máme a ne vždycky výsledek může být ideální. Ale to, že to v tom veřejném prostoru zůstane a že velmi často řekněme u těch mediálně talentovaných vojáků to může rezonovat – to je pravda. Ale troufnu si tvrdit, že u těch vojáků, kteří jsou mediálně vidět, jako je Chrudimský výsadkář nebo Tankista, tak tam já žádná pochybení nesleduji a rozhodně nikdo z nich neporušuje zákon. Naopak se domnívám, že velmi dobře reprezentují armádu a že i v rámci svého osobního volna pracují pro tento stát. Takže za mě v tento okamžik se dá říct, že to je spíše pozitivní a v případě uvedených příkladů je to dokonce vysoce žádoucí,“ říká v rozhovoru koordinátor strategické komunikace Úřadu vlády ČR plukovník Otakar Foltýn.

Pokud se chcete dozvědět více, pusťte si celý rozhovor v úvodu tohoto článku.

Zdroj: CZ DEFENCE

Autor: Jan Zilvar, Michal Pivoňka

Spolupracujeme s

